ڕەنگی خۆڵ

نەزەند بەگیخانی – دلاوەر قەرەداغی

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی

زنجیرەی ڕۆشنبیری

*

خاوەنی ئیمتیاز: شەوکەت شێخ یەزدین

سەرنووسەر: بەدران ئەحمەد حەبیب

***

ناوونیشان: دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس، گەڕەکی خانزاد، هەولێر

ڕەنگی خۆڵ

نەزەند بەگیخانی - دلاوەر قەرەداغی

هێڵکاری

قەرەنی جەمیل - ئێدیت هێنری

ناوی کتێب: ڕەنگی خۆڵ
شیعری: نەزەند بەگیخانی - دلاوەر قەرەداغی
بڵاوکراوەی ئاراس- ژمارە:
دەرهێنانی بەرگ: ئاراس ئەکرەم
سەرپەرشتیاری چاپ: ئاوڕەحمانی حاجی مەحموود
چاپی یەکەم ، هەولێر- ٢٠٠٥
لە کتێبخانەی گشتیی هەولێر ژمارە (٣٦٢)ی ساڵی ٢٠٠٥ی دراوەتێ

قسەیەک کە دەبوو گوترابا!

(ڕەنگی خۆڵ) ئەزموونێکی شیعریی هاوبەشە بۆ گەڕانەوە بەرەو شار، لە ساتەوەختێکدا کە ڕووناکی و تاریکی، خێر و شەڕ، جەژن و پرسە، منداڵی و پیری، مەرگ و ژیانی تێدا یەکانگیری یەکدی دەبن. ئەم ئەزموونە گەڕانەوەی دوو موسافیرە تا بەردەم شوراکانی شار، ڕووانینی ئەوانە لە پەنجەرە ڕۆشنەکانی بەیانیانی شار و خۆکردنیانە بە خەڵوەتەکانیدا. ئەم ئەزموونە هەوڵدانە بۆ دواندنی ڕۆحی پاکیژەی شار لە عاشقانەترین نوێژ و لە خوێناویترین جەژنیدا.

(سیفری کورد... کتێبی جەژن) شیعرێک بوو کە چەند ڕۆژێک دوای کارەساتەکەی یەکی شوباتی ٢٠٠٤ نووسرا. دوای بڵاوبوونەوەی شیعرەکە، پێشنیارمان کرد گەر بکرێ ئەو ئەزموونە بکرێتە ئەزموونێکی هاوبەش و مەوداکانی قووڵتر بکرێن و لە ڕەهەندی ئەفسانەییی دیکەوە بپێچرێ و ڕەنگی نوێی تێدا هەڵگۆزرێت. دەتگوت سەد ساڵە یەکترمان نەبینیوە و عەوداڵ بووین لەو لەحزەی فیراقەدا بە باڵی شیعر بچینەوە حزووری شار. ئیدی لەو ساتەوە ناونیشانی قەسیدەکە بوو بە (ڕەنگی خۆڵ) و نزیکەی پازدە شازدە جار بە ئیمەیل هاموشۆی لە نێوانماندا کرد، هەر جارەو بەڕەنگ و ئیماژێکی جیاواز و بە وزەیەکی بەگوڕتری دەربڕینەوە دەگەڕایەوە. تا دوا جار لەسەر ئەم ڕەنگەی خۆڵ گیرسایەوە و ئەم قەسیدەیەی لێ لەدایک بوو.

لە ناوەڕاستی مانگی کانوونی یەکەمی ساڵی ڕابردوودا و بە ئامادەبوونی چەند هاوڕێیەکی هونەرمەند و ئەدەب دۆست، ڕەنگی خۆڵمان

لە کتێبخانەی کوردی لە ستۆکهۆڵم خوێندەوە. لە ڕاستیدا ئەو کاردانەوە و پەرۆشییەی کە دوای خوێندنەوەی قەسیدەکە لە ڕوخساری ئەو هاوڕێیانەدا بەدیمان کرد، خەنیی کردین و هانی داین (ڕەنگی خۆڵ) بەم شێوەیەی ئێستای لەم نامیلکەیەدا چاپ و بڵاو بکەینەوە.

لە یەکی شوباتی شاردا هەموومان گریاین. هەر یەکەمان بەشێوەیەک هەژاین و هەر یەکەمان بە تەرزێک بەرەو لای ڕۆحی پاکیژەی شار گەڕاینەوە.

لە ڕەنگی خۆڵدا شار دەبێتە ئێمە و ئێمەیش دەبین بە ڕۆحی شار. ڕۆحێکی ناسک و نیگەران، ڕۆحێکی ژاکاو لەژێر سەدای ئازارێکی نەرم و قووڵ وەکو ئەنفال و بێدەنگی کۆڵانەکانی هەڵەبجە. لەوێدا لەگەڵ مردووەکاندا هاوتا دەبین، چەشنی بەرد سڕ دەبین و چەشنی خۆڵ ڕادەچڵەکین. لەوێدا مەرگی شار مەرگی هەموومانە، لەوێدا هیچ شتێک داد نادا تەنیا وشە و ڕیتم نەبێ کە لە یەک کاتدا ڕۆشنمان دەکەنەوە و بەندیشمان دەکەن، ئینجا دەمانگوازنەوە بۆ ناو پانتاییی وەجد و نوور. لەوێدا دەبینە گەردیلەیەکی بەرز بەرز و دەپەڕینەوە بۆ ئەودیوی خۆڵ، دەگەڕێینەوە بۆ ئەمدیوی ژیان.

ڕەنگی خۆڵ، گەڕانەوەی تەنیاییەکانمانە، ئەمە نەوای ئەو شمشاڵە غەمگینەی ئێمەیە کە دەبوو لەو بەیانی وێران بوونەدا ژەنرابا!

نەزەند بەگیخانی دلاوەر قەرەداغی

شوباتی ٢٠٠٥

کورتە پێشەکییەک*

نەزەند بەگیخانی

ڕەنگی خۆڵ شیعرێکی هاوبەشی من (نەزەند بەگیخانی) و دلاوەر قەرەداغییە. زەمینەی ئەم شیعرە شاری هەولێر و جەژنی قوربان و کۆمەڵێ وێنەی خوێناوین کە سەرلەبەیانی ١ی شوباتی ڕابردوو ٢٠٠٤ لەسەر شاشەی تەلەفزیۆنەکانمانەوە هاتنە ناو ماڵەکانمان و حەقیقەتێکی تاڵی وەبیرهێنایینەوە: حەقیقەتی هەڕەشەی لێدان و قڕکردنی کورد. لەم ڕۆژەدا دوو هێرشی تیرۆریستی کرانە سەر شاری هەولێر. ئەم ڕووداوە و وێنە خوێناوییەکانی ناخی مرۆڤی کوردیان وروژاند. لە مەیانی کۆمەڵێ هەستی تێکەڵ بە هەڵچوون، تووڕەبوون، ترس و گریان و خۆخواردنەوە گنیگڵمان دەدا و ئاسان نەبوو بیرمان کۆبکەینەوە بەرەو ئاراستەیەکی شیعری. گەڵاڵەی ئەم شیعرە لەم ماوەیەدا لەدایک بوو.

لەم ڕۆژەدا، من بەبێ ناونیشانێکی دیاریکراو کۆمەڵێک کۆپلەی شیعریم نووسی و لێی گەڕام بۆ تەواوکردن لە ئایندە. چەند ڕۆژێکی پێ چوو، لە لایەن دلاوەر قەرەداغییەوە شیعرێکم بە ئیمەیل پێگەیشت کە تایبەت بوو بە هەمان ڕووداو و هەمان وروژان. کە خوێندمەوە. شیعرەکە یەکسەر بۆخۆی بردمی و لەناویدا هەستم بەژەنین و ژان و ژیانێک کرد. هەستم بە جووڵە و پانتاییەک کرد بۆ ئاوێتەبوونی هەناسە شیعرییەکانی خۆم و دلاوەر. بۆیە یەکسەر ئیمەیلێکم بۆ دلاوەر نووسی و پێشنیاری ئەوەم کرد پانتاییەکە بکەینە ئەزموونێکی هاوبەش و لە شێواز و ڕیتم و سەدایەکی ئەفسانەییدا دایبڕێژینەوە. هەر لەو کاتەوە ئەم شیعرە لە نێوان

من و دلاوەر بە ئیمەیل لە سەفەردایە. لە هەر سەفەرێکیدا ڕەنگێکی دەگرت و بە هێما و جووڵەی نوێوە دەهاتەوە. ئێستا ئەم ئەزموونە شیعرییە هاوبەشە لەلای ئێمە تەواو بووە و لە سەفەردایە بەرەو خوێنەر. لە پشت هەر هەنگاوێکیدا سیمای شارێکی بریندار و مەینەتییەکی مەزن خۆیان حەشارداوە: شاری هەولێر و مەینەتییەکانی مرۆڤی کورد لە سەرەتای سەدەی بیست و یەکەمدا.

من و دلاوەر قەرەداغی لە ساڵی ١٩٨٤ەوە یەکتری دەناسین. ماوەی ١٨ ساڵ بوو یەکتریمان نەبینیبوو، بەڵام پێوەندیمان هەرگیز نەپچڕا. ئەم شیعرە لە پانتاییەکی نەمر و ناوێزەدا کۆی کردووینەتەوە: پانتاییەکانی (ڕەنگی خۆڵ

* ئەم پێشەکییە هاوتا لەگەڵ ڕەنگی خۆڵ لە ڕۆژی شەممە ڕێکەوتی ١١/١٢/٢٠٠٤دا لە ستۆکهۆڵم خوێنراوەتەوە.

ڕەنگی خۆڵ